

**Nr 277.**

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om vissa ändringar i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension; given Stockholms slott den 11 mars 1921.*

Under återopande av härvid fogade utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga bilagda förslag till lag om vissa ändringar i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension.

Under Hans Maj:ts,  
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,  
enligt Dess nådiga beslut:

**GUSTAF ADOLF.**

*K. J. Beskow.*

## Förslag

till

## Lag

om vissa ändringar i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst-  
innehavares rätt till pension.

Härigenom förordnas, att 2, 3, 4, 5, 10, 13 och 17 §§ i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänstinnehavares rätt till pension skola hava följande ändrade lydelse:

### 2 §.

Denna lag äger icke tillämpning i fråga om statsrådsämbete, civil tjänst med pensionsrätt i arméns eller flottans pensionskassa, tjänst vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk, lärarbefattning vid folkskoleseminariernas övningsskolor, ej heller i fråga om befattning, som är uteslutande prästerlig, utan gälle i avseende å dem vad i fråga om pension nu är eller framdeles må varda stadgat.

### 3 §.

Såsom underlag för bestämmande av pensions belopp skall, där ej särskilt pensionsunderlag blivit i lönestaten angivet eller eljest av Konungen och riksdagen fastställt, tjäna:

- a) för tjänst — — — hela lönen;
- b) för annan — — — av lönen.

Vid beräkning — — — belopp.

Ej må för någon tjänst pensionsunderlag beräknas till högre belopp än sextusen kronor, där ej särskilt pensionsunderlag blivit av Konungen och riksdagen fastställt till högre belopp.

I fråga om — — — stadgat.

### 4 §.

Pension — — — *avkortad*.

*Hel* — — — föreskrifter.

*Avkortad* — — — föreskrives.

Där ej för särskilda fall annorlunda är stadgat, skall vid beräkning av pensions belopp iakttagas, att, om detta icke slutar å helt tiotal kronor, detsamma skall ökas till närmast högre tiotal kronor.

I fråga om — — — stadgat.

## 5 §.

Rätt att komma i åtnjutande av hel pension inträder:

för manlig — — — trettiofem tjänstår;

för kvinnlig — — — trettio tjänstår;

dock att sådan rätt inträder:

a) för kvinnlig befattningshavare, tillhörande sjukvårds- eller ekonomipersonalen vid statens anstalter för sinnessjuka, för ämneslärarinna vid blindundervisningsanstalterna samt för första lärarinna, ämneslärarinna, slöjdlärarinna, husmoder och översköterska vid vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte: vid femtiofem levnads- och tjugufem tjänstår;

b) — — —;

c) — — —;

d) — — —;

e) — — —;

f) — — —;

g) — — —;

h) för rektorer och lektorer vid tekniska fackskolor och tekniska gymnasier samt för manlig rektor vid vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte: vid sextiofem levnads- och trettio tjänstår;

i) — — —;

k) — — —;

l) — — —;

m) — — —.

## 10 §.

Tjänst innehavare skall såsom bidrag till kostnaden för beredande av pension erlägga pensionsavgift till visst årligt belopp, vilket, där ej för vissa tjänst innehavare annat beräkningssätt blivit fastställt, skall motsvara nedan angivna procent å det för honom gällande pensionsunderlag.

Avgiftsprocenten — — — tre procent.

Avgiften — — — uppbäres.

Pensionsavgift — — — bestämmes.

## 13 §.

Pension — — — statskontoret.

I — — — statskontoret.

Om — — — Konungen.

Pensionen utgår, där ej för särskilda fall annorlunda är stadgat, från och med månaden näst efter den, under vilken avgång från tjänsten ägt rum, till och med den månad, under vilken pensionstagaren avlider eller pensionsrätten eljest upphör.

Häftar — — — guldits.

## 17 §.

Tjänstår för erhållande av pension enligt denna lag beräknas, där ej för särskilda fall annorlunda är stadgat, icke allenast för tid, under — — — angelägenheter.

I fråga om — — — beräknas.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1922.

---

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t  
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 11 mars 1921.*

Närvarande:

Statsministern VON SYDOW, ministern för utrikes ärendena greve WRANGEL,  
statsråden ERICSSON, DAHLBERG, MURRAY, ELMQUIST, MALM, BERG-  
QVIST, HAMMARSKJÖLD, EKEBERG, HANSSON, BESKOW.

---

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Beskow anförde här-  
efter följande:

Sedan Kungl. Maj:t nu på min föredragning beslutat avlåtande  
till riksdagen av proposition med förslag till kungörelse med bestäm-  
melser för vissa tjänstemän vid statsdepartement och andra till den  
civila statsförvaltningen hörande verk i fråga om rätt till pension, till-  
låter jag mig i enlighet med vad jag vid nämnda föredragning anförde  
till behandling upptaga frågan om vissa erforderliga ändringar i lagen  
den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension.  
Såsom framgår av vad jag yttrat i fråga om förslaget till förordning  
om provisoriska pensionsbestämmelser för den ordinarie personalen vid  
de verk, som innefattas i det nya avlöningsreglementet, har 1902 års  
löneregleringskommitté jämväl framlagt förslag till vissa av provisoriet  
betingade ändringar i den civila pensionslagen. Dessa ändringar äro  
av följande lydelse:

**Förslag till ändrad lydelse av 2, 3, 4, 10, 13 och 17 §§ i lagen den 11  
oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension.**

2 §.

Denna lag äger icke tillämpning i fråga om statsrådsämbete, civil  
tjänst med pensionsrätt i arméns eller flottans pensionskassa, tjänst vid  
postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk,  
lärarbefattning vid folkskoleseminariernas övningsskolor, ej heller i fråga

om befattning, som är uteslutande prästerlig, utan gälle i avseende å dem vad i fråga om pension nu är eller framdeles må varda stadgat.

## 3 §.

Såsom underlag för bestämmande av pensions belopp skall, där ej särskilt pensionsunderlag blivit i lönestaten angivet eller eljest av Konungen och riksdagen fastställt, tjäna:

a) för tjänst — — — hela lönen,

b) för annan — — — av lönen.

Vid beräkning — — — belopp.

Ej må för någon tjänst pensionsunderlag beräknas till högre belopp än sextusen kronor, där ej särskilt pensionsunderlag blivit av Konungen och riksdagen fastställt till högre belopp.

I fråga om — — — stadgat.

## 4 §.

Pension — — — *avkortad*.

*Hel* — — — föreskrifter.

*Avkortad* — — — föreskrives.

Där ej för särskilda fall annorlunda är stadgat, skall vid beräkning av pensions belopp iakttagas, att, om detta icke slutar å helt tiotal kronor, detsamma skall ökas till närmast högre tiotal kronor.

I fråga om — — — stadgat.

## 10 §.

Tjänstinnehavare skall såsom bidrag till kostnaden för beredande av pension erlægga pensionsavgift till visst årligt belopp, vilket, där ej för vissa tjänstinnehavare annat beräkningssätt blivit fastställt, skall motsvara nedan angivna procent å det för honom gällande pensionsunderlag.

Avgiftsprocenten — — — tre procent.

Avgiften — — — uppbäres.

Pensionsavgift — — — bestämmes.

## 13 §.

Pension — — — statskontoret.

I — — — statskontoret.

Om — — — Konungen.

Pensionen utgår, där ej för särskilda fall annorlunda är stadgat, från och med månaden näst efter den, under vilken avgång från tjänsten

ägt rum, till och med den månad, under vilken pensionstagaren avlider eller pensionsrätten eljest upphör.

Häftar — — — guldits.

### 17 §.

Tjänstår för erhållande av pension enligt denna lag beräknas, där ej för särskilda fall annorlunda är stadgat, icke allenast för tid, under — — — angelägenheter.

I fråga om — — — beräknas.

Då jag nyss vid anmälan av frågan om provisoriska pensionsbestämmelser även återgivit kommitténs motivering till de av densamma föreslagna ändringarna i den civila pensionslagen tillåter jag mig nu allenast hänvisa till den redogörelse jag i förevarande hänseende lämnat vid behandlingen av berörda fråga.

I infordrat utlåtande har statskontoret, under framhållande att de Statskontoret. sålunda föreslagna ändringarna huvudsakligen innebure hänvisningar till de undantagsbestämmelser, som innefattades i kommitténs kungörelseförslag, förklarat sig icke hava något att erinra mot dessa ändringar. Emellertid har statskontoret i detta sammanhang ifrågasatt, huruvida icke såsom tillägg till den för landshövdingarna gällande avlöningsstaten borde stadgas förhöjning av den för dem nu gällande pensionen, 6,000 kronor, till samma belopp, som enligt kommitténs förslag skulle komma att utgå till generaldirektör, som tillsatts genom fullmakt.

För egen del vill jag här understryka det förhållandet, att de av Departements-  
chefen. kommittén föreslagna ändringarna i den civila pensionslagen huvudsakligen äro av formell natur och betingade av de föreslagna provisoriska bestämmelserna, varför jag finner mig böra tillstyrka, att berörda förslag måtte föreläggas riksdagen till antagande.

Vad beträffar den av statskontoret ifrågasatta höjningen av pensionen enligt den för *landshövdingarna* gällande avlöningsstaten, lär chefen för socialdepartementet enligt vad han meddelat mig komma att därom framlägga förslag.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet anmälde chefen för finansdepartementet, statsrådet Beskow här- efter förslag om vissa ytterligare ändringar i lagen den 11 oktober

1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension. Föredraganden anförde härvid följande:

*Personalen vid  
vårdanstalten  
i Lund för  
blinda med  
komplicerat  
lyte.*

I en den 25 februari 1921 till riksdagen avlåten proposition har Kungl. Maj:t på föredragning av chefen för ecklesiastikdepartementet föreslagit riksdagen att godkänna viss ordinarie stat för vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte att gälla från och med den 1 januari 1922. Sagda stat upptager följande ordinarie befattningshavare: 1 rektor (manlig eller kvinnlig), 1 första lärarinna, 3 ämneslärarinnor, 3 slöjdlärarinnor, 1 husmoder, 1 översköterska, 1 kvinnligt skrivbiträde och 2 vaktmästare. Förutom övriga bestämmelser för åtnjutande av de i berörda stat upptagna avlöningsförmåner har Kungl. Maj:t därvid föreslagit, att i fråga om skyldighet att avgå från tjänsten ävensom i fråga om rätt till pension skulle gälla vad i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension eller eljest vore vid tiden för de nya lönestaternas ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdde, vid tillträdet till befattningen stadgat, dock att pensionsunderlagen för rektor skulle utgöra vissa i staten angivna belopp.

Vad angår tiden för inträdandet av rätt till hel pension för personalen vid ifrågavarande anstalt har chefen för ecklesiastikdepartementet i sitt yttrande i ärendet till statsrådsprotokollet för nämnda dag beträffande vissa befattningshavare vid ifrågavarande anstalt, nämligen manlig rektor, första lärarinna, ämneslärarinna, slöjdlärarinna, husmoder och översköterska ifrågasatt vissa avvikelser från den civila pensionslagens allmänna föreskrifter. I anslutning till den uppfattning, som uttalats av chefen för ecklesiastikdepartementet, anser jag, att tiden för inträdande av rätt till hel pension för omförmälda befattningshavare bör bestämmas för manlig rektor till 65 levnads- och 30 tjänstår samt för lärarpersonalen, husmodern och översköterskan till 55 levnads- och 25 tjänstår eller samma tid, vid vilken ämneslärarinna vid blindundervisningsanstalterna äger rätt till hel pension. Manlig rektor bör sålunda upptagas under punkten h), första lärarinnan, ämnes- och slöjdlärarinnorna, husmodern och översköterskan under punkten a) i 5 § av pensionslagen.

Samtliga sålunda ifrågasatta ändringar i den civila pensionslagen torde böra träda i kraft den 1 januari 1922.



Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst ett i enlighet med vad han sålunda anfört upprättat förslag till *lag om vissa ändringar i lagen den 11 oktober 1907, angående civila tjänst innehavares rätt till pension*, hemställde departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte förelägga riksdagen berörda förslag till antagande.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bil. litt. vid detta protokoll utvisar, skulle avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

*Olga Gjörloff.*